

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2025-2026 BAHAR DÖNEMİ DERSLERİ

511902020 KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT VE MİT İLİŞKİSİ- Prof.Dr. Medine SİVRİ

Bu ders, karşılaştırmalı edebiyat bakış açısıyla, mitolojik anlatıları farklı kültürler ve tarihsel dönemler boyunca yüksek lisans düzeyinde ve disiplinlerarası bir yaklaşımla incelemeyi amaçlar. Mitler edebi, kültürel, felsefi ve ideolojik metinler olarak ele alınarak bu anlatıların yapısı, işlevleri, geçirdikleri dönüşümleri ve sonraki edebi geleneklerdeki izleri analiz edilecektir. Ders kapsamında mitokritik, arketipsel eleştiri, psikanaliz, feminizm, kültür çalışmaları gibi temel kuramsal yaklaşımlardan yararlanılacaktır.

Dersin değerlendirilmesi: vize için kuramsal kitap özetleri ve sunum, final için makale yazımı şeklinde olacaktır.

511902031 KARŞILAŞTIRMALI TÜRK VE FARS EDEBİYATI II- Prof. Dr. Ferzane DEVLETABADI

Bu derste öğrencilere modern Fars edebiyatından seçilmiş metinler aracılığıyla Türk edebiyatı ve Fars edebiyatı arasındaki ilişkiyi tespit etme, inceleme ve karşılaştırmalı çalışmalar yapma olanağı sunulur.

Dersin temel konuları arasında; sanayileşme dönemi sonrası İran, Türkiye ve Kafkasya’da edebiyatın yeni yönelişleri, şiirde idealist/metafizik gelişme, roman ve öyküde yeni ulus-devlet ile uyumlu gerçekçi/toplumcu eğilim, Meşrutiyet, matbaa, alfabe meselesi, modern basının ortaya çıkışı gibi konular yer alır.

Dersin Değerlendirilmesi: Vize için sunum ya da ödev, final için makale yazım ödevi istenecektir.

511902027 ÜTOPYA İDEOLOJİ VE EDEBİYAT- Prof.Dr. Fesun KOŞMAK

Bu dersin amacı 16. yüzyılda edebiyat dizininde ilk defa kavram ve özellikleri bakımından yer alan ütopya kavramı ile 20. yüzyılda ütopyanın dikotomisini oluşturan distopyanın tanımını, iki edebi tür arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları, tarihsel sürecini ortaya koymaktır. Örnek metinler ele alınarak ütöpik ve distöpik eserler üzerine karşılaştırmalı edebiyat incelemeleri yapılması hedeflenmektedir.

Derste ele alınacak temel konular arasında; Platon – Devlet, Thomas More – Ütopya, Tommaso Campanella - Güneş Ülkesi, Francis Bacon - Yeni Atlantis, Robert Michael Ballantyne - Mercan Adası gibi ütopyalar ile Yevgeni Zamyatin – Biz, Aldous Huxley - Cesur Yeni Dünya, George Orwell – 1984, William Golding - Sineklerin Tanrısı, Herbert Wells - Dr. Moreau’nun Adası ve Anthony Burgess - Otomatik Portakal gibi distopyalar yer alır.

Dersin Değerlendirilmesi: Vize ve final için klasik sınav yapılacaktır.

511902018 KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT ve DİSİPLİNLERARASI ÇALIŞMALAR- Prof.Dr. Özlem ÖZEN

Bu ders, edebî metinleri tek bir ulusal kanonun sınırlarıyla değil; farklı disiplinlerin kavram ve yöntemleriyle birlikte, kültürlerarası dolaşım ve etkileşim ekseninde okumayı hedefler. Temel yaklaşım, metni “bağlam içinde” ele almak ve edebiyatın tarih, sosyoloji, felsefe, antropoloji, psikoloji, siyaset bilimi, medya/film çalışmaları, sanat tarihi, müzik, çeviribilim ve dijital beşerî bilimlerle kurduğu ilişkileri görünür kılmaktır.

Ders kapsamında başlıca konular şunlardır: metinlerarasılık ve yeniden yazım, türlerarası geçişler (roman–film–tiyatro–grafik anlatı), temsil ve kimlik politikaları (cinsiyet, ırk, sınıf, göç), söylem ve ideoloji, bellek ve travma çalışmaları, dünya edebiyatı ve kanon tartışmaları, sömürgecilik-sonrası perspektifler. Uygulamada öğrenciler genellikle iki ya da daha fazla dil/edebiyat alanından metinleri ortak bir tema, kavram veya problem çerçevesinde karşılaştırır.

Değerlendirme çoğunlukla kısa okuma yorumlama ve fikir yazıları, seminer sunumu, vize sınavı, karşılaştırmalı dönem sonu disiplinlerarası bir çerçeveye dayalı araştırma makalesi üzerinden yapılır.

511902016 EDEBİYAT VE MEDYA İLİŞKİLERİ – Doç.Dr. Veysel LİDAR

Bu derste, edebiyat ve medya unsurlarının etkileşimine odaklanılarak, genelde edebiyat özelde karşılaştırmalı edebiyat içinde farklı medya araçlarının nasıl kullanıldığı üzerinde durulacaktır. Derste öncelikli olarak medya kavramının ne olduğu açıklanacak, karşılaştırmalı edebiyat açısından medyanın nasıl değiştiği ACLA raporları üzerinden aktarılmaya çalışılacaktır. Farklı medya unsurlarının edebiyata nasıl etki ettiğine odaklanan medyalararasılık kavramı da dersin kapsamında detaylı olarak işlenecektir. Edebiyat – resim, edebiyat – sinema, edebiyat – heykel gibi disiplinlerarası yaklaşımlara derste yer verilecek, ayrıca bilindik manada medyanın edebiyata yönlendirmedeki işlevi üzerine değerlendirmeler yapılacaktır.

ÖNEMLİ NOT: Karşılaştırmalı Edebiyat Biliminin Temelleri dersini almayan öğrencilerin bu dersi almaması önerilmektedir.

DERSİN NOTLANDIRILMASI: Bu ders kapsamında klasik bir sınavdan oluşan vize ve öğrencilerin teorik bilgilerini değerlendirebilecekleri bir uygulamalı final ödevi üzerinden notlandırma yapılacaktır.

Öğrencilerden sunum istenmeyecek, uygulamalı çalışma süresince belirli aralıklarla öğrencilerle bire bir görüşmeler gerçekleştirilecektir.

511902030 KÜLTÜR VE EDEBİYATTA GÖÇ VE SÜRGÜN- Doç.Dr. Zehra GÜVEN KILIÇARSLAN

Göç olgusu, insanlığın en eski tarihlerinden bu yana süregelen ve gelecekte de devam edecek olan, dünyanın her yerinde görülebilecek bir durumdur. Göç” gibi sosyal bir hadisenin edebiyatta yer almaması düşünülemez. Göçler sonucunda karşı karşıya gelen iki veya daha fazla kültürün birbirlerinden etkileşimi, göç sonrası her iki kültür için de ortaya çıkan travmatik unsurlar özellikle karşılaştırmalı edebiyat alanı için çok önemli araştırma ve inceleme olanakları sunar. Bu nedenle göç olgusu karşılaştırmalı edebiyat çalışmaları için çok önemli bir yere sahiptir. Derste göç olgusu ile alakalı teorik kavramlar birincil kaynaklardan faydalanılarak okunup, sunumlar ve soru-cevaplarla tartışılacak, sınırlar arası geçişlerde ulusal, kültürel, ırksal, dilsel ve cinsel kimlik yapılanmalarının sorgulanma, yeniden üretilme ve biçim değiştirme süreçleri belirlenen eserler üzerinde irdelenecektir.

DERS İÇİN GEREKLİ MATERYALLER

- S. Gülfer İhlamur-Öner, N. Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar. İletişim Yayınları, 2018.
- Iain Chambers, Göç, Kültür, Kimlik. Ayrıntı Yayınları, 2019 (3. Basım).
- Ayten Er, Nazire Akbulut, Yavuz Çelik, Edebiyatta Kadın ve Göç. Bilgin Yayınevi, 2017.
- Edward Said, Entelektüel: Sürgün, Marjinal, Yabancı. Ayrıntı Yayınları, 2018 (8. Basım).
- Edward Said, Kış Ruhu, Metis Yayınları, 2016 (3. Basım).
- Azade Seyhan, Writing Outside the Nation, Princeton University Press, 2001.

❑ Yukarıdaki kitapların dışında ekstra okuma metinleri “ESUZEM” üzerinden sisteme yüklenip öğrenciler ile paylaşılacaktır.

Göç İle İlgili Edebi Eserlerden Bazıları

- ❑ Göçmenler, W.G. Sebald
- ❑ Kenan Çobanları, Halide Edib Adıvar

- ❑ Âşıklar Delidir ya da Yazı Tura, Ayfer Tunç
- ❑ Gidiyor, Gitti, Gitmiş, Jenny Erpenbeck
- ❑ Ölüler Evinden Notlar, Fyodor Dostoyevski
- ❑ Ağrı'nın Derinliği, Ece Temelkuran
- ❑ Düşümlere Üfleyen Kadınlar, Ece Temelkuran
- ❑ Paris ve Londra'da Beş Parasız, George Orwell
- ❑ İlahi Komedyası, Dante Alighieri
- ❑ Kış Ruhu, Edward Said
- ❑ Yersiz Yurtsuz, Edward Said
- ❑ Bir Göçmen Kuştı O, Ayla Kutlu
- ❑ Yedinci Bayrak, Ayla Kutlu
- ❑ Sevilen, Toni Morrison
- ❑ Jazz, Toni Morrison
- ❑ Göçebe, Stephenie Mayer
- ❑ Uçurtma Avcısı, Khaled Hoseini
- ❑ Bin Muhteşem Güneş, Khaled Hoseini

HAFTALIK DERS PROGRAMI

1. Hafta: Tarihsel ve Kuramsal Çerçeve

- S. Gülfer Ihlamur-Öner, N. Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar, s. 13-49
- Azade Seyhan, Writing Outside the Nation, 3-23

2. Hafta: Göçmen Uyumu

- S. Gülfer Ihlamur-Öner, N. Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar, s.135-183
- Azade Seyhan, Writing Outside the Nation, 23-65
- Movie: Charlie Chaplin: The Immigrant (1917) (About 25 min.)

3. Hafta: Zorunlu Göç ve Ülke İçinde Yerinden Edilme

- S. Gülfer Ihlamur-Öner, N. Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar, s.183-217
- Azade Seyhan, Writing Outside the Nation, 65-99

4. Hafta: Kadın ve Göç

- S. Gülfer İhlamur-Öner, N.Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç:Kavramlar, Tartışmalar, s.353-399
- Ayten Er, Nazire Akbulut, Yavuz Çelik, Edebiyatta Kadın ve Göç, s.

5. Hafta: Göç ve Kimlik

- S. Gülfer İhlamur-Öner, N.Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar,Tartışmalar, s.399-417/439-459
- Azade Seyhan, Writing Outside the Nation, 99-125

6. Hafta: Diaspora ve Ulus-ötesi Göç

- S. Gülfer İhlamur-Öner, N. Aslı Şirin Öner, Küreselleşme Çağında Göç:Kavramlar,Tartışmalar, s.459-501
- Azade Seyhan, Writing Outside the Nation, 125-151

7. Hafta:

- Iain Chambers, Göç, Kültür, Kimlik, s. 11-78
- Movie: Baran (2001) (About 1,5 hour)

8. Hafta:

- Edward Said, Entelektüel: Sürgün, Marjinal, Yabancı.

9. Hafta:

- Edward Said, Kış Ruhu, 13-43
- Movie: Misafir (2017), Andaç Haznedaroğlu (About 2 hours)

10. Hafta: Film ile ilgili tartışma, Uygulama Örnekleri

11. Hafta: Proje Sunumları

12. Hafta: Genel Değerlendirme

511902034 ROMAN KURAMI- Doç.Dr. Zeynep ANGIN

Roman Kuramı dersinde en son gelişen edebi tür olan romanın gelişimi hakkında bilgi verilir. Romanın gelişiminde önemli bir eşik olan 19. yüzyılda yaşananlar üzerine odaklanılır ve neden bu yüzyılda romanın yaygınlaştığı hakkında tartışılır. Batı kültür dünyasındaki romanın gelişiminden farklı bir çizgide ilerleyen romanın, Türk edebiyatındaki gelişimi üzerinde durduktan sonra, roman kuramına ait görüşler ve romanın teknik özellikleri incelenir. Romanla ilgili temel özellikler ve gelişim anlatıldıktan sonra Türk ve Dünya seçilmiş roman örnekleri incelenir.

Dersin Değerlendirilmesi: Vize ve final için ödev hazırlanacaktır.

511902015 KÜLTÜR VE KÜLTÜRLER- Dr. Öğretim Üyesi ARZU YETİM

Bu ders, Kültürel Çalışmalar alanındaki temel kuramları, kavramları ve yöntemleri tanıtarak kültürü incelemeye odaklanır. Ders kapsamında edebiyat, medya, popüler kültür, gündelik yaşam ve kimlik oluşumları gibi kültürel pratikler ve metinler tarihsel, siyasal ve ekonomik bağlamları içinde ele alınır. Bu ders, disiplinlerarası yaklaşımlar doğrultusunda, ideoloji, temsil, sınıf, ırk, toplumsal cinsiyet, cinsellik ve küreselleşme gibi temel meselelerle eleştirel bir biçimde ilgilenmeyi amaçlar.

Dersin Temel Konuları: İngiliz Kültürel Çalışmaları (Birmingham Ekolü), Sömürgecilik Sonrası dönem, Etnik köken, Çokkültürlülük, Altkültürler, Medya (tv, sinema, sosyal medya) ve kültür araştırmaları, Cinsiyet ve kültür araştırmaları

Dersin Değerlendirilmesi: Vize: Kuramlar ve yöntemler üzerine sunum, Final: Kültürel çalışmalar alanında uygulamalı makale yazımı.

511902005 KARŞILAŞTIRMALI ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATI II- Dr. Öğretim Üyesi Zeynep KÖSTELOĞLU

Dersin ana konusu Türk çocuk ve gençlik edebiyatıdır. Bununla paralel olarak dünya çocuk ve gençlik edebiyatı ile ilgili gerek konu gerek ana eserler bağlamında karşılaştırmalı çalışmalar yapılarak değerlendirmeler yapılacaktır. Vize ve final ödev olacaktır. Aynı zamanda ek sınav olarak sunum yapılacaktır.

Dersin Değerlendirilmesi: vize ve final için ödev hazırlanacaktır.

511902021 KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT VE OTOBİYOGRAFİ- Dr. Öğretim Üyesi Canan AKBABA

Karşılaştırmalı Edebiyat ve Otobiyografi, farklı kültürlerde ve dönemlerde yazılmış otobiyografik metinlerin benzerlik ve farklılıklarını inceleyen bir çalışma alanıdır. Otobiyografinin kurmaca ile ilişkisi, hafıza ve gerçeklik sorunu, “ben” anlatısının inşası gibi temel kavramlar karşılaştırmalı bir perspektifle değerlendirilir. Bireysel yaşam öykülerinin edebî ve kültürel anlamda nasıl evrensel ya da özgül temalar ürettiğini analiz etmek öğrenilir.

Dersin Temel Kaynakları: Sidonie Smith & Julia Watson – Reading Autobiography: A Guide for Interpreting Life Narratives.

Philip Gardner – Autobiography and Comparative Literature.

Paul John Eakin – Living Autobiographically: How We Create Identity in Narrative.

DERSİN HAFTALIK PLANI	
HAFTA	İŞLENEN KONULAR
1	Dersin Tanıtımı ve Otobiyografinin Temelleri
2	Otobiyografinin Tarihçesi
3	Kuramsal Yaklaşımlar: Kimlik, Benlik ve Hafıza
4	Otobiyografi ve Kurmaca İlişkisi
5	Karşılaştırmalı Edebiyat Perspektifi
6	Toplumsal Cinsiyet ve Otobiyografi
7	Kültürel Kimlik
8	Arasınava
9	Eleştirel Okuma ve Analiz Teknikleri
10	Disiplinlerarası Yaklaşım: Otobiyografi ve Sosyal Bilimler
11	Otobiyografi ve Kùltürlerarası Etkileşimler
12	Dersin Genel Değerlendirmesi ve Geleceğe Yönelik Perspektifler
13	Makale hazırlık
14	Makale hazırlık
15,16	Final sınavı